

2 Sňatečnost

V roce 2022 uzavřeli obyvatelé České republiky 54,8 tisíce manželství, o 8,0 tisíce resp. o 17,2 % více než v předchozím roce. K výraznému navýšení počtu sňatků došlo jak v pořadí prvních, tak i u druhých či vyšších pořadí. Při setrvání měr sňatečnosti z roku 2022 by před 50. rokem věku vstoupilo do prvního manželství 60,4 % mužů a 70,2 % žen, nejvíce od roku 2008. Průměrný věk ženichů a nevěst při prvním sňatku stagnoval na 32,5 resp. 30,3 letech. Další sňatek by uzavřelo 51,3 % rozvedených mužů a 48,9 % žen, nejvíce od roku 1993. Průměrná doba mezi rozvodem a dalším sňatkem se zvýšila na rekordních 9,7 let u mužů a 10,1 let u žen. U 12 % párů uzavírajících v roce 2022 manželství měl alespoň jeden ze snoubenců jiné než české státní občanství.

Po vyvrcholení dlouholetého trendu úbytku sňatků v roce 2013, kdy uzavřelo manželství historicky nejméně párů, a to 43 499, následovalo šestileté období růstu s průměrným meziročním přírůstkem 4 % ukončené v roce 2019 počtem 54 870 sňatků. Další roky 2020 a 2021 se nesly v duchu omezování svatebních obřadů vlivem vládních opatření reagujících na výskyt onemocnění covid-19, která upravovala podmínky možného uspořádání hromadných akcí. V prvním pandemickém roce bylo meziročně uzavřeno o 17,2 % méně manželství, tedy jen 45 415, v roce následujícím došlo sice k mírnému meziročnímu nárůstu o 3,0 % na 46 778 sňatků, nicméně bylo jich méně než v letech 2015–2019 (48,1–54,9 tisíce). Podstatná část roku 2022 již nebyla ovlivněna proticovidovými nařízeními, a tak se úhrn sňatků téměř vrátil počtem 54 820 (meziroční nárůst o 17,2 %) na úroveň z roku 2019, kdy bylo uzavřeno jen o 50 sňatků více.

Sezónnost

V roce 2022 se z celkového ročního úhrnu uskutečnilo 65,3 % sňatků v tradičně nejvíce frekventovaném období červen–září, kdy hned v červnu bylo uzavřeno nejvíce manželství, a to 9 821. Poté v pořadí následoval měsíc červenec (9 081 sňatků), září (8 517) a srpen (8 354). Naopak nejméně na sňatky oblíbeným měsícem byl tradičně leden, kdy se sezdalo pouze 840 párů (i přes stále trvající vládní omezení⁸ vzrostl meziročně počet sňatků o 10,8 %, ale pořád byl nižší o 6,5 % než v průměru posledních tří předcovidových let 2017–2019). Druhý na sňatky nejméně početný byl měsíc březen (1 377) a třetí měsíc prosinec (1218).

V roce 2022 meziročně na sňatky posílil měsíc únor (o 102,7 %), který vlivem atraktivních dat s kombinací dvojek v kalendáři zaznamenal 2 307 obřadů a vystřídal tak únorový úhrn z roku 2020. Dalším meziročně na sňatky bohatším měsícem byl květen (o 50,6 %), kdy stanulo před oltářem 4 212 svatebčanů, což byl historicky druhý nejvyšší květnový úhrn po květnu 2019. Po odeznění vládních opatření proti šíření onemocnění covid-19, které v posledních dvou letech 2020⁹ a 2021¹⁰ nejvíce poznamenaly březnový a dubnový počet, se v roce 2022 v těchto měsících meziročně navýšil počet sňatků o 33,9 % resp. 69,3 %. V případě dubna se dokonce vrátil na téměř stejnou úroveň z předcovidových let, v březnu zůstal počet nově uzavřených manželství v porovnání s průměrem let 2017–2019 nižší o 18,1 %. K meziročnímu navýšení počtu sňatku došlo i v červnu (o 29,5 %) a v dalších měsících roku (6–12 %) vyjma měsíce srpna a října (pokles o 3,6 % resp. 1,7 %).

⁸ Maximálně možný počet svatebčanů byl v období 1.1.2022–9.2.2022 limitován, a to v různých variantách podle místa konání (vnitřní či venkovní prostor) a v návaznosti na testování/očkování/ochranné lhůtě osob po prodělání nemoci covid-19.

⁹ Od 16. 3. do 20. 4. 2020 platil úplný zákaz hromadných akcí včetně svateb s výjimkou těch, které se mohly konat pouze v případě ohrožení života snoubence. V dalších dnech až do konce roku pak vládní nařízení stanovovala maximálně možný počet svatebčanů.

¹⁰ Nejpřísnější ustanovení roku platila od 1. 3. do 11. 4. 2021, kdy bylo možné mj. svatební obřad uskutečnit jen v rámci okresu, ve kterém měl jeden ze snoubenců trvalé bydliště (to samé platilo pro svatebčany – účast svatebčanů tedy byla možná, jen pokud se obřad konal v okrese jejich bydliště).



Tab. 2.1 Sezónnost sňatečnosti, 2013 a 2017–2022

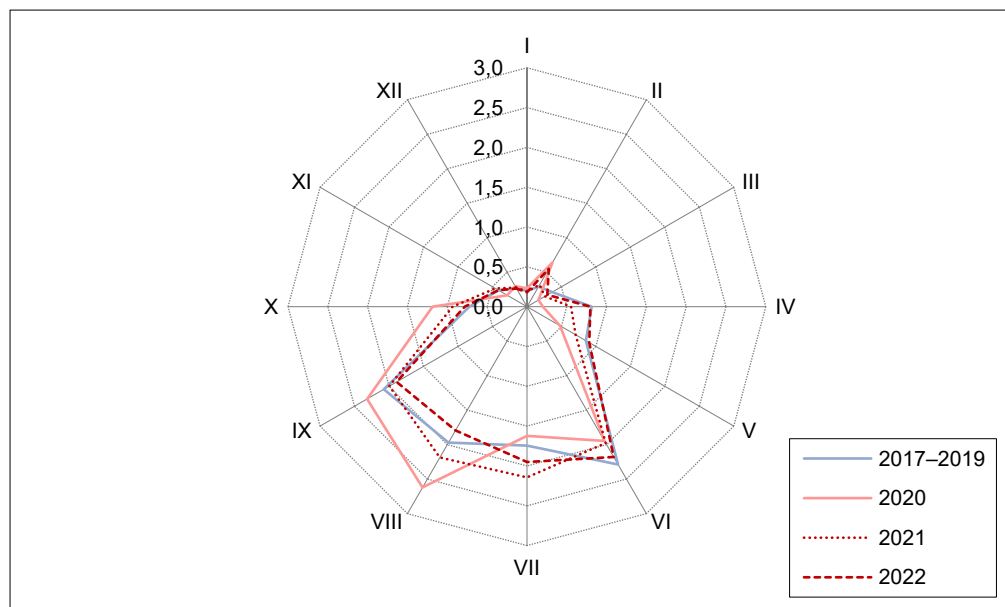
Měsíc	Absolutní počet sňatků						Měsíční index*						
	2013	2017	2019	2020	2021	2022	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Leden	704	884	985	889	758	840	0,19	0,20	0,18	0,21	0,23	0,19	0,18
Únor	980	1 125	1 241	2 306	1 138	2 307	0,29	0,28	0,30	0,30	0,64	0,32	0,55
Březen	1 661	1 514	1 913	647	1 028	1 377	0,45	0,34	0,35	0,41	0,17	0,26	0,30
Duben	3 264	3 656	3 522	742	2 120	3 589	0,91	0,85	0,81	0,78	0,20	0,55	0,80
Květen	2 464	3 367	4 578	1 856	2 797	4 212	0,67	0,76	0,83	0,98	0,48	0,71	0,90
Červen	8 320	8 925	10 808	7 253	7 585	9 821	2,33	2,07	2,40	2,40	1,95	1,98	2,18
Červenec	5 990	9 932	6 699	6 240	8 493	9 081	1,62	2,23	1,56	1,44	1,62	2,14	1,95
Srpen	7 797	7 325	9 151	10 084	8 664	8 354	2,11	1,64	2,30	1,97	2,62	2,19	1,79
Září	6 786	9 610	8 876	8 629	7 649	8 517	1,90	2,23	2,03	1,97	2,32	2,00	1,89
Říjen	2 761	3 117	4 030	4 561	3 695	3 634	0,75	0,70	0,60	0,87	1,19	0,93	0,78
Listopad	1 632	1 866	1 947	1 068	1 756	1 870	0,46	0,43	0,36	0,43	0,29	0,46	0,42
Prosinec	1 140	1 246	1 120	1 140	1 095	1 218	0,31	0,28	0,28	0,24	0,30	0,28	0,26

*Měsíční index vypovídá o vztahu měsíčního počtu sňatků k průměrnému měsíci daného roku. Jedná se o očištěný index (přepočet na stejný počet dnů v měsíci).

Pozn.: Tučně a barvou označeny nejvyšší počty/indexy v daném roce, pouze barvou nejnižší počty/indexy v daném roce.

Měřeno hodnotou měsíčního indexu, který eliminuje vliv různého počtu dnů v měsíci a vypovídá o vztahu měsíčního počtu sňatků k průměrnému měsíci daného roku, bylo v červnu uzavřeno 2,2krát více sňatků, než byl průměr roku, v červenci 2,0krát, v září 1,9krát a srpnu 1,8krát. Ostatních osm kalendářních měsíců bylo na sňatky podprůměrných. Nejnižší index vykazoval první měsíc roku (0,18), za ním následoval měsíc prosinec (0,26) a březen (0,30). Netradičně vysokým byl v roce 2022 měsíční index v případě února (0,55) a května (0,90). V meziročním srovnání zaznamenal největší změnu srpnový index, který poklesl z 2,19 v roce 2021 (nejvyšší měsíční počet sňatků v roce 2021) na 1,79 v roce 2022 (až 4. nejvyšší).

Obr. 2.1 Měsíční indexy* sňatků, 2017–2022

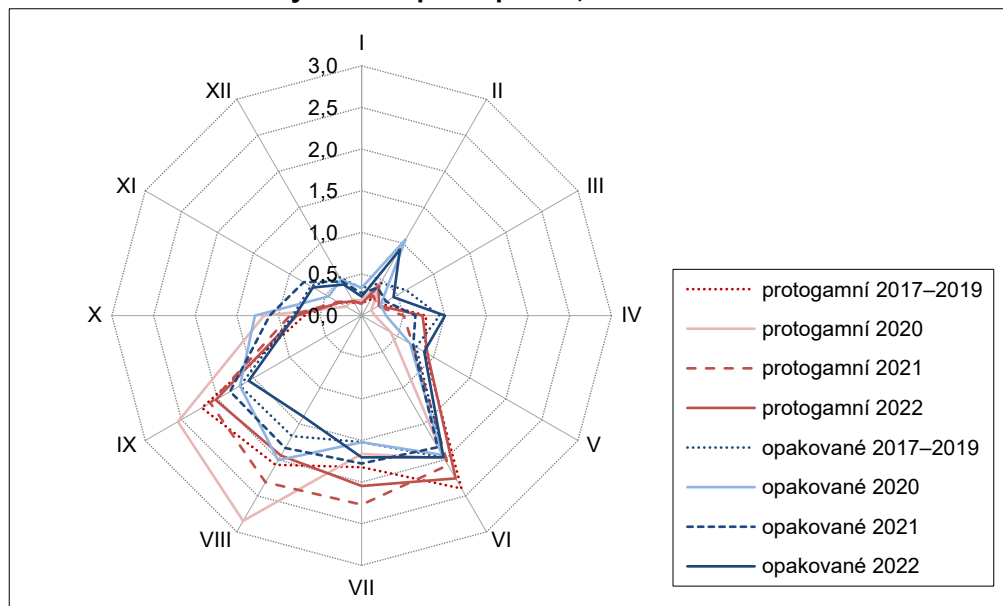


* Měsíční index vypovídá o vztahu měsíčního počtu sňatků k průměrnému měsíci daného roku. Jedná se o očištěný index (přepočet na stejný počet dnů v měsíci).

V průběhu kalendářního roku jsou mnohem výrazněji nepravidelně rozloženy sňatky, kdy se jedná pro oba snoubence o jejich první manželství (variální koeficient 62,6 % v roce 2022), než sňatky z tohoto pohledu heterogenní (pro jednoho ze snoubenců se jedná o první sňatek, pro druhého již o druhý či další sňatek) a

zejména pak než sňatky, kde jde pro oba snoubence o manželství vyššího než prvního pořadí (var. koef. 27,5 %). U obou skupin bylo v roce 2022 rozložení měsíců na podprůměrné a nadprůměrné sice téměř shodné až na měsíc duben, který byl u protogamních sňatků podprůměrný (0,73) a u opakovaných sňatků průměrný (1,0), avšak protogamní sňatky se více soustředí do letních měsíců. Nejvyšší index vykazoval měsíc červen, přičemž u protogamních sňatků dosáhl úrovně 2,26násobku průměrného měsíčního počtu a u opakovaných sňatků 1,96násobku. Naopak nejnižší měsíční index příslušel u obou skupin měsíci lednu, ale v případě opakovaných sňatků byl index vyšší (protogamní sňatky 0,14; opakované sňatky 0,23).

Obr. 2.2 Měsíční indexy* sňatků podle pořadí, 2017–2022



* Měsíční index vypovídá o vztahu měsíčního počtu sňatků k průměrnému měsíci daného roku. Jedná se o očištěný index (přepočet na stejný počet dnů v měsíci).

Pozn.: Opakované sňatky zahrnují sňatky, kdy oba snoubenci vstupují do manželství minimálně podruhé.

Rozložení sňatků do jednotlivých dnů týdne se v roce 2022 nijak zásadně nelišilo od předchozích let, když 63,6 % všech manželství bylo uzavřeno v sobotu a 23,3 % v pátek. Nejvíce svateb se uskutečnilo v sobotu 18. 6. 2022, kdy bylo sezdáno 1 778 párů. Druhá v pořadí byla sobota 20. 8. 2022 (1 756 svateb), třetí sobota 11. 6. 2022 (1 729 svateb) a čtvrtá sobota 25. 6. 2022 (1 720 svateb). Všechny uvedené červnové soboty (+ na 6. místě sobota 4. 6. 2022 s 1 553 sňatky) přispěly značnou měrou k vítězství června jako nejsilnějšího měsíce co do počtu sňatků. Velmi atraktivním dnem pro sňatky v roce 2022 bylo palindromické datum 22. 02. 2022 připadající na jinak méně oblíbené úterý (průměrný počet úterních sňatků činil 23 bez uvedeného data v roce 2022), kdy si své „ano“ řeklo 1 106 párů. Jednalo se o skoro polovinu všech uzavřených manželství ve druhém měsíci roku (47,9 % z 2 307 sňatků) a všech úterních svateb v roce 2022 (48,2 % z 2 294 sňatků). Atraktivní data sehrála svou roli i v maximech u ostatních dnů v týdnu, kdy pátku vévodilo datum 9. 9. 2022 (882 sňatků), čtvrtku – 7. 7. 2022 (184), středě – 22. 6. 2022 (99), pondělí – 8. 8. 2022 (96) a neděli – 28. 8. 2022 (40).

Sňatky podle pořadí a podle rodinného stavu snoubenců

V roce 2022 vstoupilo poprvé do manželského svazku 40 847 mužů (74,5 % z celkového počtu ženichů) a 41 138 žen (75,0 % z celkového počtu nevěst), do druhého či v pořadí vyššího manželství pak 13 973 mužů a 13 682 žen. Oproti předchozímu roku se počet v obou skupinách u ženichů a nevěst výrazně navýšil, u první zmíněné o 16,9 % (o 5 917 více svobodných mužů) resp. 18,0 % (o 6 282 více svobodných žen) a u druhé o 17,9 % (o 2 125 více opakovaných sňatků u mužů) resp. o 14,8 % (o 1 760 více opakovaných sňatků u žen). Pokud muži či ženy neuzavírali své první manželství, tak se nejčastěji jednalo o jejich druhé



(11 366 ženichů a 11 063 nevěst; 88,6 % resp. 87,6 % ze všech opakovaných sňatků známé výše) či třetí (9,9 % resp. 10,9 %).

Tab. 2.2 Sňatky podle pohlaví a pořadí, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sňatky celkem	43 499	52 567	54 470	54 870	45 415	46 778	54 820
Pořadí sňatku muže: 1.	32 743	40 038	41 316	41 606	33 814	34 930	40 847
vyšší (2. +)	10 756	12 529	13 154	13 264	11 601	11 848	13 973
v tom 2.	8 452	10 326	10 815	10 749	9 513	9 671	11 366
3.	969	1 173	1 202	1 285	1 039	1 066	1 272
4.+	147	163	157	156	146	137	192
neznámé vyšší	1 188	867	980	1 074	903	974	1 143
Pořadí sňatku ženy: 1.	33 029	40 336	41 592	41 724	33 974	34 856	41 138
vyšší (2. +)	10 470	12 231	12 878	13 146	11 441	11 922	13 682
v tom 2.	8 265	10 126	10 552	10 693	9 236	9 690	11 063
3.	1 052	1 144	1 313	1 336	1 189	1 167	1 375
4.+	153	181	157	183	169	149	195
neznámé vyšší	1 000	780	856	934	847	916	1 049
Podíl opakovaných sňatků (%): muži	24,7	23,8	24,1	24,2	25,5	25,3	25,5
ženy	24,1	23,3	23,6	24,0	25,2	25,5	25,0

Pozn.: V roce 2013 došlo k úpravě Dotazníku k uzavření manželství (slouží jako jeden z podkladů pro vyplnění Hlášení o uzavření manželství), kdy byla Ministerstvem vnitra ČR vypuštěna mj. otázka na pořadí manželství. Nejistěné údaje tak od roku 2013 ČSÚ uvádí jako samostatnou kategorii.

V 80 % vstupovaly do manželství v roce 2022 osoby stejného rodinného stavu. Největší zastoupení měly sňatky dvou svobodných osob, s počtem 35 869 (65,4 % z celkového počtu sňatků), a dále sňatky dvou rozvedených snoubenců, kterých bylo 7 913 (14,4 % z úhrnu). Další v pořadí byly již svazky z pohledu rodinného stavu snoubenců heterogenní, mezi nimiž převažovaly sňatky jedné rozvedené a jedné svobodné osoby. V kombinaci rozvedený ženich a svobodná nevěsta jich bylo 5 183 (9,5 % z úhrnu), svobodný ženich a rozvedená nevěsta 4 794 (8,7 % z úhrnu). Ostatní sňatky, kde byl minimálně jeden snoubec ovdovělý, čítaly 1 061 (1,9 % z úhrnu).

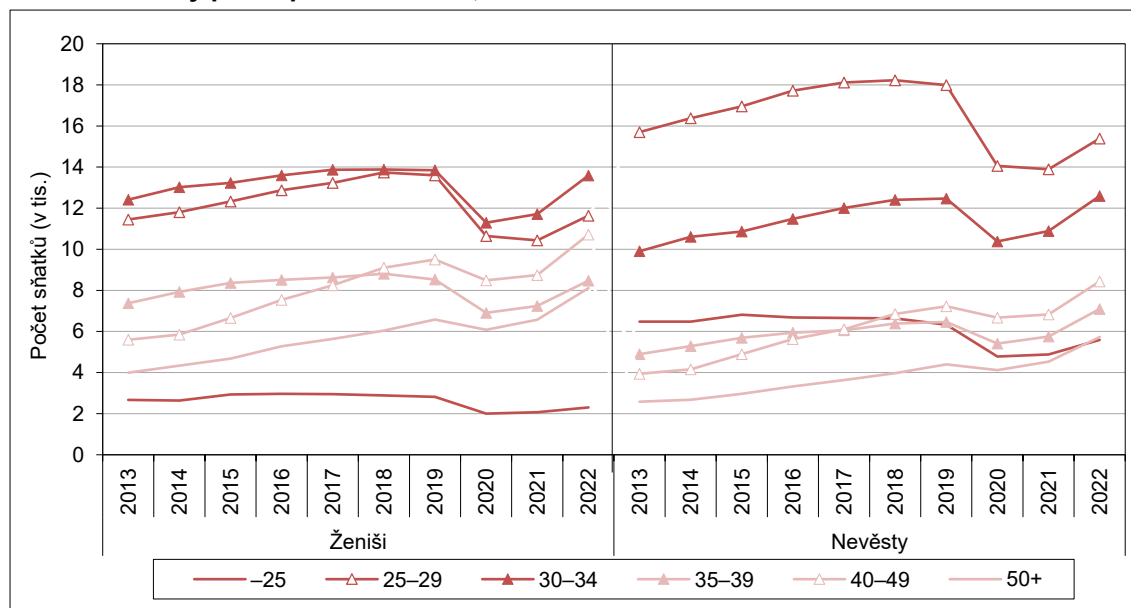
Tab. 2.3 Sňatky podle rodinného stavu snoubenců, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rodinný stav ženicha: svobodný	32 743	40 038	41 316	41 606	33 814	34 930	40 847
rozvedený	10 339	12 080	12 702	12 802	11 192	11 412	13 550
ovdovělý	417	449	452	462	409	436	423
Rodinný stav nevěsty: svobodná	33 029	40 336	41 592	41 724	33 974	34 856	41 138
rozvedená	10 005	11 672	12 275	12 443	10 866	11 303	12 983
ovdovělá	465	559	603	703	575	619	699
Svobodný ženich a nevěsta (protogamní s.)	28 877	35 574	36 593	36 690	29 694	30 519	35 869
Rozvedený ženich i nevěsta	5 964	7 003	7 362	7 411	6 611	6 748	7 913
Svobodný ženich a rozvedená nevěsta	3 743	4 333	4 591	4 723	3 976	4 260	4 794
Rozvedený ženich a svobodná nevěsta	4 080	4 698	4 922	4 943	4 194	4 258	5 183
Ostatní	835	959	1 002	1 103	940	993	1 061
	% z úhrnu						
Svobodný ženich a nevěsta (protogamní s.)	66,4	67,7	67,2	66,9	65,4	65,2	65,4
Rozvedený ženich i nevěsta	13,7	13,3	13,5	13,5	14,6	14,4	14,4
Svobodný ženich a rozvedená nevěsta	8,6	8,2	8,4	8,6	8,8	9,1	8,7
Rozvedený ženich a svobodná nevěsta	9,4	8,9	9,0	9,0	9,2	9,1	9,5
Ostatní	1,9	1,8	1,8	2,0	2,1	2,1	1,9

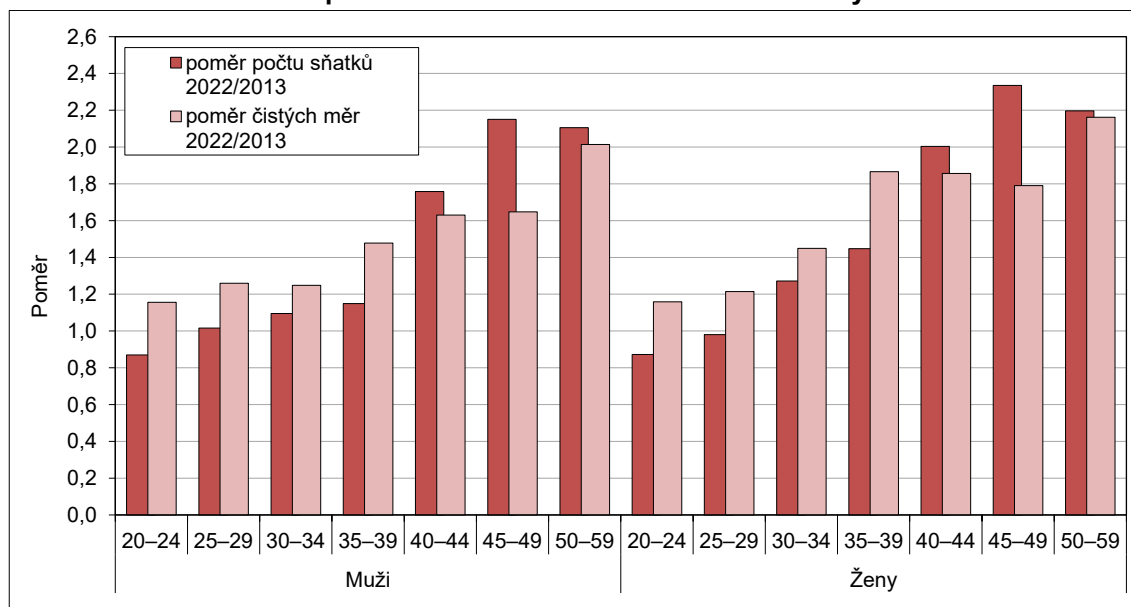
Sňatky podle věku snoubenců

V roce 2022 i v předchozích deseti letech 2013–2021 vstupovali do manželství nejvíce ženiši 30–34letí (13 589, tj. 24,8 % z úhrnu) a nevěsty 25–29leté (15 385, tj. 28,1 % z úhrnu). Jako druzí v pořadí následovali ženiši 25–29letí (11 633; tj. 21,2 %) a nevěsty 30–34leté (12 596; tj. 23,0 %). Ve věku 25 až 34 let tak byla necelá polovina osob uzavírající manželství, nicméně jejich podíl se během let postupně snížil z 56,9 % v roce 2013 na 48,5 % v roce 2022. K úbytku sňatků také docházelo u ženichů a nevěst mladších 25 let, kde se jejich zastoupení na všech sňatcích snížilo z 10,5 % (6,1 % ženichů resp. 14,9 % nevěst) v roce 2013 na 7,2 % (4,2 % ženichů resp. 10,2 % nevěst) v roce 2022. Na své váze naopak získávaly sňatky uzavřené po 35. roce věku, kdy se jejich podíl navýšil z 32,6 % (39,0 % ženichů resp. 26,3 % nevěst) v roce 2013 na 44,3 % (49,8 % ženichů resp. 38,8 % nevěst) v roce 2022.

Obr. 2.3 Sňatky podle pohlaví a věku, 2013–2022



Obr. 2.4 Relativní změna počtu sňatků a měr sňatečnosti* mezi roky 2013 a 2022



* Čistá míra sňatečnosti vyjadřuje počet uzavřených manželství na 1 000 sňatkuschopných osob ke střednímu stavu (1. 7.) v daném roce. Střední stav vypočítán jako průměr počátečního a koncového stavu populace.



Na četnost sňatků v jednotlivých věkových kategoriích snoubenců má vliv věková struktura obyvatel a úroveň sňatečnosti, což lze demonstrovat porovnáním relativních změn počtu sňatků a jejich měr v jednotlivých skupinách mezi vybranými lety 2013 a 2022 (obr. 2.4). U 20–24letých a 25–29letých ženichů a nevěst byl v roce 2022 sice zaznamenán nižší či skoro stejný počet sňatků jak v roce 2013, nicméně jejich intenzita sňatečnosti byla mírně vyšší. U dalších dvou pětiletých věkových kategorií 30–34 let a 35–39 let došlo v porovnání let 2013 a 2022 k o něco většímu navýšení intenzity sňatečnosti než absolutního počtu sňatků – např. ve věkové kategorii 35–39 let byla v roce 2022 zaznamenána 1,5násobně u mužů a 1,9násobně u žen vyšší intenzita sňatečnosti než v roce 2013, ale počet sňatků byl jen 1,1x resp. 1,4x vyšší. Naopak tomu bylo u věkových kategorií nad 39 let, přičemž obě navýšení byla značně výrazná – např. ve věkové kategorii 45–49 let bylo v roce 2022 zaznamenáno 2,2x více u mužů a 2,3x více u žen sňatků než v roce 2013 a intenzita sňatečnosti byla zvýšená 1,6násobně resp. 1,8násobně.

Sňatečnost svobodných

Intenzitu vstupu svobodných do prvního manželství popisuje ukazatel úhrnné sňatečnosti svobodných neboli prvosňatečnost, který vyjadřuje, jaký podíl osob by při zachování řádu sňatečnosti, úmrtnosti a zahraničního stěhování svobodných z daného roku uzavřel před dovršením 50. roku věku první sňatek. Po historicky nejnižší zaznamenané úhrnné sňatečnosti svobodných v roce 2013, která činila 51,4 % u mužů a 59,0 % u žen, následovalo šestileté období jejího růstu na 59,0 % resp. 67,5 % v roce 2019. Nepříznivá epidemická situace v roce 2020 a 2021 vedla k poklesu prvosňatečnosti, v prvním roce pandemie covidu-19 u mužů na 51,9 % resp. 60,8 % u žen a ve druhém roce se sice mírně navýšila na 54,4 % resp. 63,7 %, nicméně zůstala pořád nižší v porovnání s průměrem let 2017–2019. V roce 2022 došlo k oživení prvosňatečnosti, kdy se u mužů meziročně navýšila o 5,9 p. b. na 60,4 % a u žen o 6,5 p. b. na 70,2 %, což bylo nejvíce od roku 2008.

Tab. 2.4 Sňatečnost svobodných, 2013 a 2017–2022

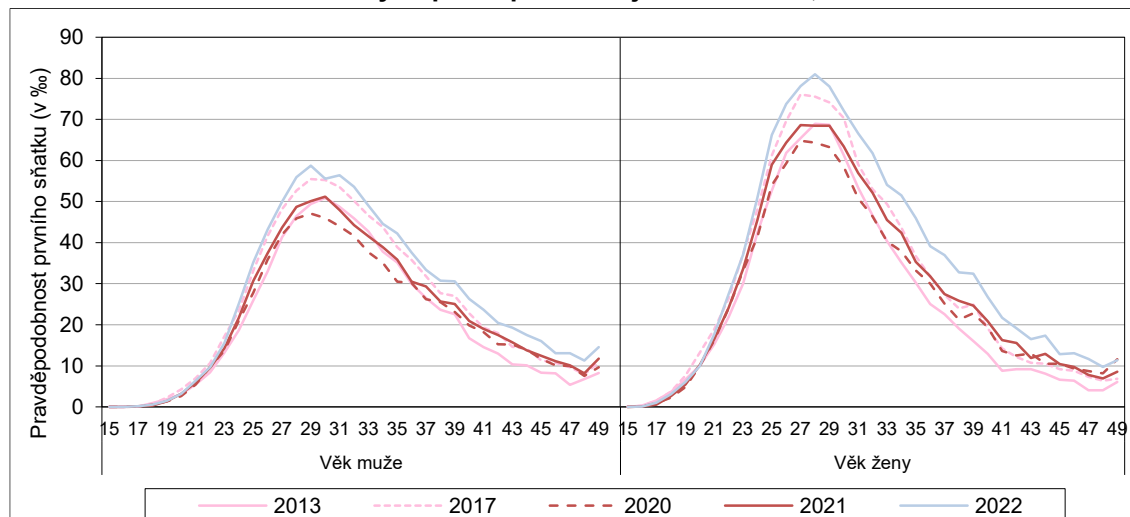
Ukazatel	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Prvosňatečnost (%): muži	51,4	57,6	58,8	59,0	51,9	54,4	60,4
ženy	59,0	65,4	66,9	67,5	60,8	63,7	70,2
Průměrný věk při 1. sňatku: muži	32,3	32,2	32,2	32,1	32,6	32,6	32,5
ženy	29,8	29,8	29,8	29,8	30,4	30,3	30,3
Podíl svobodných mužů (%) ve věku: 25	94,9	93,6	93,3	93,0	94,6	94,5	93,9
30	77,7	73,9	72,8	72,5	77,3	76,2	73,2
35	61,6	57,2	56,4	56,0	62,7	60,6	56,1
40	53,6	48,5	47,5	47,4	54,7	52,2	47,0
45	50,2	44,4	43,3	43,1	50,3	47,8	42,1
Podíl svobodných žen (%) ve věku: 25	87,5	85,3	84,4	84,2	87,4	86,9	85,5
30	63,0	58,9	57,9	57,5	63,7	61,8	57,8
35	49,4	44,3	43,3	42,9	50,2	47,3	42,1
40	44,1	38,3	37,1	36,6	43,8	40,8	34,8
45	42,0	35,8	34,4	33,7	40,9	37,7	31,4

Pozn.: Údaje vychází z jednovýchodných tabulek sňatečnosti svobodných.

Věk, kdy sňatečnost svobodných kulminovala, se v období let 2013–2021 střídal u mužů mezi věky 29 a 30 let, u žen kolísal v rozmezí 27–29 let. Nebylo tomu jinak v roce 2022, kdy s největší intenzitou vstupovali do prvního manželství muži ve věku 29 let (59 z 1 000 svobodných mužů) a ženy ve věku 28 let (81 z 1 000 svobodných žen). Nejvyšší zaznamenaná intenzita se oproti roku 2021 výrazně navýšila u mužů a žen o 7,6 resp. 12,4 promilových bodů. K meziročnímu nárůstu sňatečnosti svobodných došlo i v ostatních věcích, nejméně v nejmladších věcích a nejvíce právě kolem maxima.

Po faktické stagnaci průměrného věku¹¹ mužů a žen vstupujících do prvního manželství v období let 2013–2019 došlo v roce 2020 k výraznému meziročnímu navýšení o 0,5 roku u mužů a o 0,6 roku u žen na 32,6 resp. 30,4 roku. Jednalo se o vůbec nejvyšší průměrný věk při uzavření prvního manželství (u žen poprvé překročil hranici 30 let). V následujících dvou letech 2021 a 2022 zůstal průměrný věk v případě svobodných ženichů neměnný a u svobodných nevěst se v prvním roce snížil o 0,1 let na 30,3 let a ve druhém roce stagnoval.

Obr. 2.5 Sňatečnost svobodných podle pohlaví a jednotek věku, 2013–2022

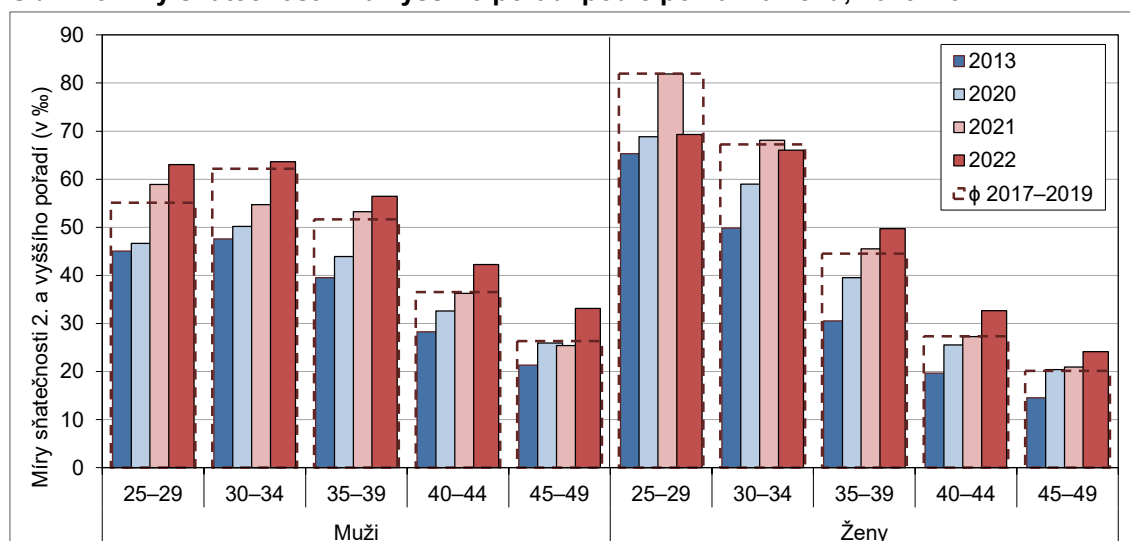


Pozn.: Údaje vychází z jednovýchodných tabulek sňatečnosti svobodných.

Sňatečnost vyšších pořadí

Míra sňatečnosti pro opakované sňatky vyjadřuje počet uzavřených manželství 2. či vyššího pořadí (včetně neznámých vyšších) na tisíc rozvedených a ovdovělých osob středního stavu (k 1. 7.). Oproti roku 2021 vzrostla u mužů ve všech věkových kategoriích v rozpětí 25–49 let, kdežto u žen jen ve věkových skupinách nad 34 let. Největší meziroční nárůst opakované sňatečnosti byl zaznamenán u mužů i žen 45–49letých (30,5 % resp. 15,2 %) a 40–44letých (o 16,5 % resp. 20,0 %). V ostatních věkových kategoriích došlo k mírnému vzestupu v rozmezí 6–9 % (výraznější nárůst ještě u 30–34letých mužů o 16,3 %).

Obr. 2.6 Míry sňatečnosti 2. a vyššího pořadí podle pohlaví a věku, 2013–2022



¹¹ Počítán z tabulkového rozložení počtů sňatků podle věku, které vychází z pravděpodobností uzavření prvního sňatku (vstupní funkce tabulek sňatečnosti).



Kromě věku se úroveň sňatečnosti rozvedených hodnotí také podle doby uplynulé od rozvodu. Při setrvání měř sňatečnosti rozvedených podle doby uplynulé od rozvodu by v roce 2022 uzavřelo další svazek 51,3 % rozvedených mužů a 48,9 % rozvedených žen, nejvíce od roku 1993. Meziročně se úroveň sňatečnosti rozvedených výrazně navýšila u mužů o 8,8 p. b. a u žen o 6,9 p. b. a pokračovala tak v trendu růstu započatém po roce 2013 s výjimkou přerušení specifickým rokem 2020.¹²

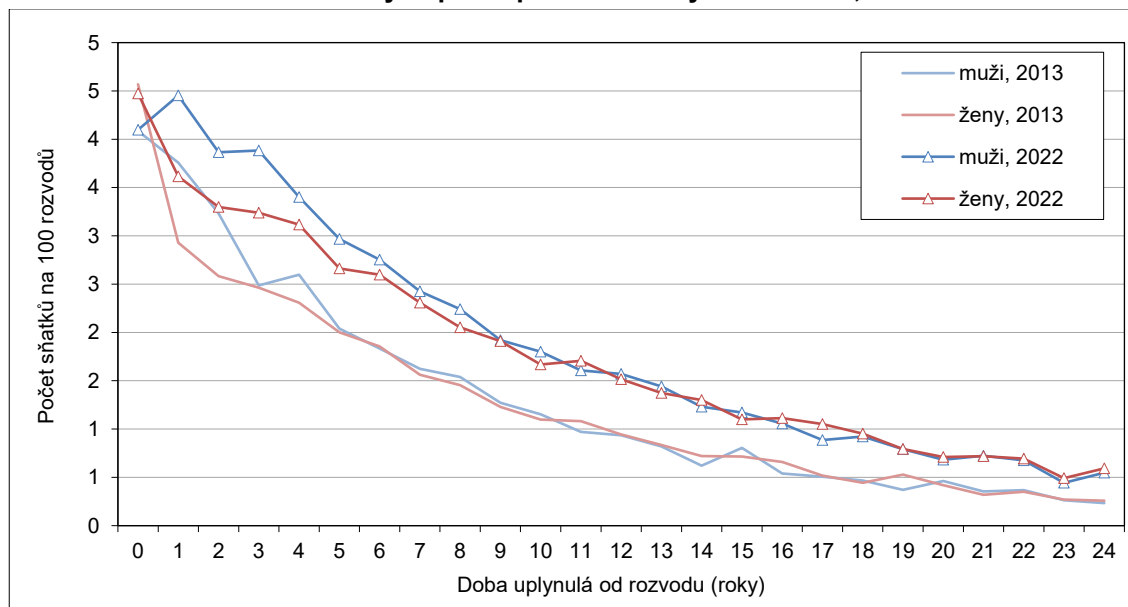
Tab. 2.5 Sňatečnost rozvedených, 2013 a 2017–2022

Ukazatel	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sňatečnost rozvedených (%): muži	34,7	42,5	45,0	46,0	40,8	42,5	51,3
ženy	33,5	40,8	43,4	44,5	39,4	42,0	48,9
Průměrná doba* mezi rozvodem a sňatkem (roky): muži	8,0	8,6	8,8	8,9	9,3	9,3	9,7
ženy	8,3	9,0	9,1	9,4	9,6	9,7	10,1
Míry sňatečnosti mužů podle doby od rozvodu: 0–1	3,9	4,2	4,3	4,3	3,7	3,8	4,3
2–3	2,8	3,7	3,6	3,9	3,2	3,4	3,9
4–5	2,3	2,7	2,8	2,9	2,5	2,7	3,2
6–9	1,6	1,9	2,1	2,0	1,7	1,8	2,3
10–14	0,9	1,1	1,3	1,3	1,2	1,3	1,5
15–19	0,5	0,7	0,8	0,9	0,8	0,8	1,0
20–24	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
Míry sňatečnosti žen podle doby od rozvodu: 0–1	3,8	3,9	4,1	4,1	3,6	3,7	4,0
2–3	2,5	3,1	3,3	3,2	2,8	3,0	3,3
4–5	2,1	2,4	2,5	2,7	2,3	2,5	2,9
6–9	1,5	1,9	2,0	2,0	1,7	1,9	2,2
10–14	0,9	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2	1,5
15–19	0,6	0,7	0,8	0,9	0,8	0,8	1,0
20–24	0,3	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6

* Průměrná doba mezi rozvodem a dalším sňatkem je vypočtena z rozložení intenzit sňatečnosti rozvedených podle doby od rozvodu.

Pozn.: Míry sňatečnosti podle doby od rozvodu uvedené v intervalech jsou průměrné, tj. připadající na jeden rok daného intervalu.

Obr. 2.7 Sňatečnost rozvedených podle pohlaví a doby od rozvodu, 2013 a 2022



Obecně rozvedené osoby uzavírají nejčastěji nový svazek hned v prvních letech po právním zániku předchozího manželství, častěji rozvedení muži než ženy, a s rostoucím časovým intervalem úroveň

¹² Úroveň sňatečnosti ovdovělých se z důvodů nízkých počtů událostí zpravidla samostatně nehodnotí.

opakované sňatečnosti klesá a zároveň se stírá rozdíl mezi pohlavím (tab. 2.5, obr. 2.7). V roce 2022 vstoupili muži znovu do manželství průměrně po 9,7 letech od rozvodu a ženy po 10,1 letech (výrazný meziroční nárůst u obou pohlaví o 0,4 let), kdy šlo o dosud rekordní hodnoty ukazatele. K nárůstu průměrné doby mezi rozvodem a dalším sňatkem dochází v posledních letech pravidelně zejména v důsledku růstu sňatečnosti rozvedených v delších intervalech od rozvodu. Mezi lety 2013 a 2022 vzrostla u mužů o 1,7 let a u žen o 1,9 let.

Sňatky cizinců

Zhruba jedna desetina manželství (9,4–12,3 % v letech 2013–2022) bývá uzavírána snoubenci, z nichž alespoň jeden má cizí, jiné než české, státní občanství (tab. 2.6). Po historicky zaznamenaném nejvyšším podílu v roce 2021, který činil 12,1 % (absolutně 5 653 sňatků), došlo ještě v roce 2022 k jeho dalšímu mírnému navýšení o 0,2 p. b. na 12,3 % (absolutně 6 723 sňatků – meziroční nárůst o 18,9 %).

Tab. 2.6 Sňatky podle státního občanství snoubenců, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sňatky alespoň s 1 cizincem	4 086	5 093	5 371	6 159	4 337	5 653	6 723
- podíl na všech sňatcích (%)	9,4	9,7	9,9	11,2	9,5	12,1	12,3
Podíl cizinek u nevěst (%)	3,9	4,6	4,9	5,8	5,0	6,6	6,8
Podíl cizinců u ženichů (%)	6,0	5,9	5,9	6,6	5,6	7,0	7,5
Sňatky - žena ČR + muž cizinec	2 370	2 654	2 680	2 996	2 046	2 584	2 969
státní občanství muže: Slovensko	667	893	940	987	768	965	1 031
Německo	238	252	234	319	213	243	254
Velká Británie	182	180	176	201	95	96	176
Sňatky - muž ČR + žena cizinka	1 473	1 994	2 183	2 514	1 796	2 400	2 607
státní občanství ženy: Slovensko	710	889	899	1 015	687	950	1 058
Ukrajina	240	361	475	572	456	604	521
Rusko	108	160	171	190	136	183	254
Sňatky - oba cizinci	243	445	508	649	495	669	1 147
z toho: oba Ukrajinci	51	90	103	150	101	175	569
oba Slováci	20	51	100	102	68	94	102
oba Rusové	28	44	43	30	30	34	47

Pozn.: Výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2022.

Zastoupení sňatků dvou cizinců¹³ na svazcích s cizinci se v posledních letech postupně zvyšovalo, z 5,9 % v roce 2013 na 11,8 % v roce 2021, absolutně z 243 na 669 sňatků. V následujícím roce 2022 došlo k jak výraznému zvýšení absolutního počtu (o 71,4 % na 1 147 sňatků) tak i relativního zastoupení (o 5,2 p. b. na 17,1 %) sňatků dvou cizinců mezi svazky s cizinci (ve zbylé většině, 82,9 %, se jednalo o smíšený sňatek občanem/občankou České republiky¹⁴ a občankou/občanem jiné než české státní příslušnosti), za čímž stál z větší části příliv osob z válkou zmítaného území Ukrajiny. Výrazně tak narostl počet sňatků u tradičně nejčetnější skupiny svazku dvou cizinců, a to u dvou občanů z Ukrajiny, kterých bylo evidováno 569 (3,3x více než v předchozím roce), z toho 186¹⁵ sňatků se týkalo snoubenců, kterým byla Českou republikou udělena dočasná ochrana. Dalším nejčetnějším sňatkem dvou cizinců byl svazek občanů ze Slovenska (102) a Ruska (47).

V roce 2022 bylo mezi ženichy 7,5 % cizinců (abs. 4 116) a mezi nevěstami 6,8 % cizinek (abs. 3 754). Žena s českým státním občanstvím se nejčastěji sezdala s ženichem-cizincem s občanstvím Slovenska (1 031),

¹³ Alespoň jeden ze snoubenců měl v ČR registrovaný trvalý či přechodný pobyt, nebo udělenou dočasnou ochranu s obvyklým pobytem, proto byl sňatek zahrnut mezi sňatky obyvatel ČR.

¹⁴ Statistika ale již neumožňuje sledovat, zda jde o občana ČR, který nikdy neměl jiné státní občanství, či zda jde o občana, který získal občanství ČR až v průběhu svého života.

¹⁵ Na území ČR se v roce 2022 sezdalo celkem 194 párů-cizinců, kde alespoň jeden ze snoubenců měl udělenou dočasnou ochranu v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny.



Německa (254) a Velké Británie (176). V předchozích dvou letech byl místo občana z Velké Británie třetím nejčetnějším občanem Ukrajiny. Pokud před oltářem stál ženich s českým a nevěsta s cizím státním občanstvím, šlo nejčastěji o ženu s občanstvím Slovenska (1 058 sňatků), dále Ukrajiny (521) a Ruska (254), přičemž toto pořadí platilo v celé poslední dekádě.

Uvedené první tři nejčetnější skupiny snoubenců/snoubenek cizího státního občanství tvořily v roce 2022 u svazku Češky s cizincem 49,2 % ze všech daných sňatků a v případě Čecha s cizinkou 70,3 %. Skladba ženichů-cizinců podle státní příslušnosti tak byla mnohem pestřejší než nevěst-cizinek.